

UZASADNIENIE

W związku z dyspozycją § 5 ust. 2 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie trybu kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespołonej administracji rządowej (Dz. U. Nr 222, poz. 1754) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, pismem z dnia 27 maja 2014 roku, znak: WOPN-PK.0211.1.2014.BG wystąpił do Ministra Środowiska o dokonanie kontroli zgodności z przepisami powszechnie obowiązującymi, a także zasadami rzetelności zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie w sprawie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Kozie PLH320010, zwanego dalej zarządzeniem. Minister Środowiska po dokonaniu kontroli stwierdził uchybienia i pismem z dnia 15 lipca 2015 roku, znak: DP-074-118/24442/14/JJ wniósł o zmianę zarządzenia we własnym zakresie.

W wyniku kontroli aktu, Minister Środowiska wskazał, iż w załączniku nr 4 dla przedmiotów ochrony 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie i 7210 torfowiska nakredowe, wyznaczono cele działań ochronnych polegające na utrzymaniu bogactwa gatunkowego, utrzymaniu niepogorszonego stanu ochrony poprzez optymalizację poziomu wód przyczyniającą się do opóźnienia procesów sukcesji ekologicznej. Są to cele niemierzalne i nie podlegają weryfikacji. Użycie sformułowań niejednoznacznych, nieprecyzyjnych, typu „bogactwo gatunkowe”, „niepogorszony stan ochrony”, uniemożliwia zidentyfikowanie stanu docelowego lub początkowego, tym samym wpływa na ich niemierzalność. Jest to niezgodne z § 3 pkt 5 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34 poz. 186, z późn. zm.), który wskazuje, iż zakres prac koniecznych do sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 obejmuje ustalenie celów działań ochronnych, które mają zostać osiągnięte w okresie, na jaki jest sporządzany plan zadań ochronnych, w sposób umożliwiający weryfikację ich osiągnięcia oraz monitoring. Dane cele powinny zostać sprecyzowane, co najmniej w takim stopniu, aby określały stan docelowy ochrony przedmiotu ochrony lub początkowy, który ma ulec poprawie. Warto nie przesądza, iż stan docelowy ma zostać osiągnięty, a jedynie określa kierunek planowanych działań.

W związku z powyższym zapisy dotyczące celów działań ochronnych ustalonych dla wskazanych przedmiotów ochrony przeredagowano w sposób zgodny z dyspozycjami Ministra Środowiska, tj. wyrażenie *utrzymanie bogactwa gatunkowego* zastąpiono *utrzymaniem obecnego właściwego stanu ochrony*. Jednakże pod wpływem uwagi złożonej w ramach konsultacji projektu dokumentu z Zespołem Lokalnej Współpracy, pozostawiono konieczność utrzymania bogactwa gatunkowego, będącego elementem celu (utrzymanie określonego arealu łąk we właściwym stanie ochrony).

Minister Środowiska wskazał w zał. 5 (działania ochronne nr 4 i 5) do zarządzenia uchybienie, polegające na ograniczeniu lokalizowania nowej zabudowy kubaturowej do terenów poza miejscami podmokłymi i potencjalnie podtapianymi oraz obszarem występowania gleb pochodzenia organicznego, z ewentualnym przeznaczeniem dalszych terenów do zabudowy w obszarze Natura 2000 i w jego bezpośrednim sąsiedztwie po opracowaniu planu ochrony dla całego obszaru Natura 2000, utrzymaniu dostępu do jeziora w miejscu obecnie zorganizowanym. Minister środowiska stwierdził, iż *nie ma podstaw prawnych do ustanawiania działań ochronnych modyfikujących zagospodarowanie przestrzenne określonych gmin, w tym zobowiązujących do utrzymania obowiązujących postanowień dokumentów planistycznych. Ustawodawca w planie zadań ochronnych obszaru Natura 2000 przewidział możliwość ingerencji w planowanie przestrzenne ale wyłącznie poprzez ustanawianie określonych wskazań do zmian w istniejących dokumentach planistycznych i tylko w zakresie dotyczącym eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są one niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.*

W związku z powyższym usunięto z załącznika 5 treść zanegowanych działań nr 4 i 5, natomiast kwestie dotyczące tych zagadnień (gospodarka przestrzenna, kanalizacja rekreacji) są obecnie regulowane wyłącznie w załączniku nr 6 do zarządzenia dotyczącym wskazań do zmian w

dokumentach planistycznych (w obecnym zarządzeniu zmieniającym – załącznik nr 3). Ponieważ kanał na północnym skraju jeziora znajduje się w granicach gminy Myślibórz, podobnie jak strefa brzegowa jeziora zawierająca się w działce nr 517 obr. Ławy gm. Myślibórz, należało umieścić w załączniku 6 odpowiednie wskazania do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Myślibórz Uchwała Nr LXV/511/2010 Rady Miejskiej w Myśliborzu z dnia 28 czerwca 2010r.

Minister Środowiska zwrócił uwagę, iż w zał. 5 ustanowiono działanie ochronne nr 3 polegające na tym, iż w granicach zlewni jeziora Koziego należy zapewnić odprowadzanie ścieków w sposób eliminujący możliwość przedostawania się biogenów do wód, poprzez odprowadzanie ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych i ich regularnego opróżniania z wywozem ścieków do sprawnej oczyszczalni ścieków. *Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z późn. zm.) sprawy usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych należą do zadań własnych gminy, która sama decyduje o sposobie i terminie ich realizacji. Zobowiązanie gmin w działaniach ochronnych ustanowionych w planie zadań ochronnych obszaru Natura 2000 do wykonywania określonych zadań własnych ogranicza ich ustawowe kompetencje. Ponadto, takie zadania nie znajdują podstawy prawnej w upoważnieniu ustawowym określającym zakres działań ochronnych, ustalony w art. 28 ust. 10 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. W związku z powyższym przedstawione działania bezprawnie ingerują w prowadzoną przez gminę gospodarkę ściekową, określając sposób jej wykonywania.*

W związku z powyższym usunięto z załącznika 5 treść zanegowanego działania. Kwestie dotyczące gospodarki ściekowej znajdują się w załączniku 6, których Minister Środowiska nie uznał za uchybienie. W związku z wykreśleniem z załącznika 5 działania ochronnego nr 3 a także 4 i 5, zmieniła się numeracja pozostałych zaplanowanych działań.

Kolejnym uchybieniem stwierdzonym przez Ministra Środowiska Minister Środowiska jest wskazanie obszaru wdrażania działań ochronnych nr 3, 4, 6 w całej zlewni Jeziora Koziego, która wykracza poza granice obszaru Natura 2000, co należy uznać za niewłaściwe. Bowiem obszar wdrażania działań ochronnych nie może wykraczać poza zakres przestrzenny planu zadań ochronnych.

Działania ochronne o nr 3 i 4 zostały już usunięte pod wpływem wskazanych wyżej uwag Ministra Środowiska, natomiast w przypadku działania nr 6 (po dokonanych zmianach – działanie nr 3) ograniczono zasięg wykonywania działania do granic obszaru Natura 2000.

Minister Środowiska wskazał również uchybienie w załączniku nr 6, dotyczące dokonania wpisu o konieczności przeprowadzenia pełnej procedury oceny oddziaływania na środowisko lub w przypadku niespełnienia kryteriów takiej oceny procedurą oceny oddziaływania na obszar Natura 2000, poprzedzającej przeznaczanie terenów pod zabudowę, w tym infrastrukturę rekreacyjną oraz turystyczną. Wprowadzenie tego typu wskazań prowadziłoby do powtórzenia lub modyfikacji przepisów ustawowych w aktach prawnych, w szczególności do bezprawnej modyfikacji procedury ocen oddziaływania na obszar Natura 2000 oraz oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko.

Mając na uwadze powyższe, z załącznika nr 6 usunięto wszelkie zapisy dotyczące potrzeby przeprowadzania ocen oddziaływania na środowisko

Minister Środowiska zasygnalizował również, iż *nie ma potrzeby wyszczególniania miejsca ogłoszenia aktu, ponieważ wynika ono z art. 13 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 197, poz. 1172, z późn. zm.).*

Uwaga została uwzględniona przy sporządzaniu niniejszego zarządzenia zmieniającego zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Kozie PLH320010.

Ponadto poza wymienionymi wyżej poprawkami wynikającymi z uwag Ministra Środowiska, wprowadzono następujące zmiany:

- 1) doprecyzowano miejsca realizacji działań poprzez dopisanie do numerów działek i obrębów odpowiednich gmin;

- 2) w odniesieniu do działań adresowanych do przedmiotów ochrony położonych w granicach województwa lubuskiego, uzupełniono podmiot odpowiedzialny o Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim;
- 3) dokonano korekty terminu realizacji działań nr 1 i 2 poprzez zmianę treści: *rekomendowany termin wykonania: w ciągu dwóch lat od wejścia w życie niniejszego zarządzenia* na: *zadanie należy wykonać do końca czwartego roku obowiązywania planu zadań ochronnych i powtórzyć w zależności od potrzeb*;
- 4) w treści działań monitoringowych przewidzianych dla wszystkich typów siedlisk oraz gatunku zamieniono wyrażenie: „*Monitoring siedliska [lub gatunku] wg metodyki GIOŚ.....*” na wyrażenie: „*Monitoring siedliska [lub gatunku] w oparciu o metodykę GIOŚ.....*”. W treści tych działań skorygowano informacje o częstotliwości wykonywania działań monitoringowych. Ponieważ wykonanie monitoringu stanu ochrony siedlisk 6410, Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*), 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), 7210 Torfowiska nakredowe (*Cladietum marisci*, *Caricetum buxbaumii*, *Schoenetum nigricantis*) i 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, będzie stanowić jednocześnie ocenę efektywności zaplanowanych w zarządzeniu działań ochronnych, co znajdzie odzwierciedlenie w zmieniających się wartościach wskaźników parametrów stanu ochrony przedmiotów ochrony, dokonano połączenia monitoringu ww. siedlisk z działaniami polegającymi na ocenie efektów przeprowadzonych zabiegów;
- 5) połączono działania z zakresu uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk i 1903 Lipiennik *Loesela Liparis loeselii*;
- 6) w załączniku 6 sprecyzowano położenie terenów z przeznaczeniem na funkcje rekreacyjno-turystyczne w gminie Lubiszyn – wskazano obr. Kozin oraz w gminie Nowogródek Pomorski – wskazano obr. Trzcinna.

Zgodnie z art. 28 ust. 9 oraz ust. 3 i 4 ustawy o ochronie przyrody Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie zapewnił udział społeczeństwa w opracowywaniu zmiany planu zadań ochronnych w trybie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą OOS.

Informację o przystąpieniu do dokonywania zmiany planu zadań ochronnych podano do publicznej wiadomości, publikując obwieszczenie znak WOPN-PK.6320.18.BG z dnia 12 sierpnia 2015 r. o zamiarze zmiany planów zadań ochronnych, w tym dla obszaru Natura 2000 Jezioro Kozie PLH320010, poprzez:

- udostępnienie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie
- udostępnienie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim
- ogłoszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie w terminie od 14 sierpnia 2015 r. do 17 września 2015 r.
- ogłoszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim w terminie od 18 sierpnia 2015 r. do 8 września 2015 r.
- ogłoszenie na tablicy ogłoszeń wszystkich jednostek samorządu terytorialnego objętych granicami obszaru Natura 2000 oraz na tablicach ogłoszeń innych podmiotów działających w granicach obszaru Natura 2000
- na tablicy ogłoszeń wszystkich jednostek samorządu terytorialnego objętych granicami obszaru Natura 2000

- ogłoszenie w prasie o zasięgu wojewódzkim dla województwa zachodniopomorskiego „Nasz Dziennik” z dnia 17 sierpnia 2015 r.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 i ust. 9 ustawy o ochronie przyrody, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie zapewnił zainteresowanym podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których wyznaczono obszar Natura 2000, możliwości udziału w pracach związanych z opracowaniem projektu zmiany planu zadań ochronnych, poprzez powiadomienie tych podmiotów o możliwości zgłaszania uwag oraz wniosków do przygotowanego projektu zmiany zarządzenia w sprawie PZO (zawiadomienie z dnia 19 maja 2016 r., znak: WOPN-ON.6320.4.2016.RCh, WOPN-ON.6320.5.2016.RCh WOPN-ON.6320.10.2016.RCh).

W wyniku tego etapu procedury zgłoszono 8 uwag i wniosków. Ich zestawienie, wraz z informacją, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę, oraz w jakim zakresie zostały uwzględnione, zawarto w poniższej tabeli.

1.	RZGW Szczecin	
	Treść uwagi	Informacja o braku uwag.
	Sposób rozpatrzenia	Nie dotyczy.
2.	Klub Przyrodników	
	Treść uwagi	<p>Zgodnie z art. 28 ust 5 zdanie ostatnie ustawy o ochronie przyrody, plan zadań ochronnych może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt. Ustawodawca przyjął, że plan zadań ochronnych sporządza się na czas określony, a przed upływem tego czasu można go zmienić w okolicznościach określonych ustawą. Intencją takiego zapisu była ochrona trwałości ustanowionego planu. W naszej ocenie, przepis ten uniemożliwia dokonanie zmiany planu zadań ochronnych z innych przyczyn, jak również ujęcie w zarządzeniu zmieniającym zmian wynikających z innych przyczyn. Ewentualnie, dopuszczalna mogłaby być zmiana mająca na celu usunięcie takich wad prawnych aktu prawa miejscowego, które mogłyby prowadzić do jego uchylecia. Niedopuszczalne są jednak inne zmiany. W szczególności, w świetle delegacji ustawowej, niedopuszczalne są zmiany, które osłabiłyby ochronę siedlisk przyrodniczych lub gatunków.</p> <p>Znane nam jest odmienne stanowisko GDOŚ, który w ślad za Departamentem Prawnym MS uważa, iż PZO może być zmieniony także z innych powodów, w szczególności może być uchylony przez sąd administracyjny z powodu niezgodności z prawem lub uchylony przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek Ministra Środowiska w trybie nadzoru, z czego ma wynikać że może być także zmieniony przez RDOS który go wydał. Stanowiska tego nie mogą jednak podzielić. Zacytowane przez nas wyżej przepisy ustawy o ochronie przyrody stanowią lex specialis wobec ogólnych przepisów uprawniających organ właściwy do ustanowienia aktu prawa miejscowego również do uchylecia tego aktu, wprowadzony właśnie w celu ochrony trwałości raz ustanowionego planu przed zmianami pod wpływem rozmaitych nacisków. Oczywiście, plan może być uchylony z powodu sprzeczności z prawem przez sąd lub przez Prezesa Rady Ministrów – jednak, przesłanką do jego zmiany nie może być tylko rzekoma sprzeczność z prawem, będąca wyłącznie poglądem Departamentu Prawnego Ministerstwa Środowiska, który nie został zweryfikowany ani przez sąd, ani przez Prezesa Rady Ministrów. Zagrożenia uchyleciem PZO przez Prezesa Rady Ministrów nie można uznać za „potrzebę ochrony gatunków i siedlisk”, przede wszystkim na brak związku z potrzebami ochrony gatunków i siedlisk, zwłaszcza w sytuacjach, w których wątpliwe jest, czy Prezes Rady Ministrów uznałby argumenty prawne Ministra Środowiska i zdecydowałby się na uchylecie aktu.</p> <p>Proponowane zmiany PZO dla rozważanego obszaru Natura 2000 znacznie pogorszą reżim ochrony obszaru i z tego powodu są niezgodne z dyspozycją ustawową, zakazującą zmiany planu zadań ochronnych „na niekorzyść przedmiotów ochrony”.</p>
	Sposób rozpatrzenia	Uwagę przyjęto do wiadomości. Zdaniem tutejszego organu, projektowane obecnie zmiany planu zadań ochronnych, po uwzględnieniu części zgłoszonych w ramach konsultacji roboczych uwag, nie powinien przyczynić się do pogorszenia reżimu ochronnego obszaru Natura 2000 Jezioro Kozie.
3.	Klub Przyrodników	
	Treść uwagi	Utrzymanie bogactwa gatunkowego łąk, a nie tylko ich właściwego stanu ochrony, powinno pozostać elementem celu. Jest to cecha istotna dla osiągnięcia celu z art. 2.2 dyrektywy siedliskowej (zachowanie różnorodności biologicznej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych);

		<i>możliwa do weryfikacji.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Po ponownym przeanalizowaniu celu, pozostawiono konieczność utrzymania bogactwa gatunkowego, będącego elementem celu (utrzymanie określonego arealu łąk we właściwym stanie ochrony).
4.	Klub Przyrodników	
	Treść uwagi	<i>W tym obszarze rzeczywiście niezbędne są środki ochronne polegające na ograniczeniach w zagospodarowaniu przestrzennym. Jeżeli z przyczyn legislacyjnych nie jest możliwe wiążące wprowadzenie takich środków w PZO, to wnosimy o wskazanie potrzeby sporządzenia planu ochrony dla obszaru, w którym będzie można określić „warunki odtworzenia lub utrzymania właściwego stanu przedmiotów ochrony”, odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego.. Niewystarczające jest ujęcie tych środków tylko w załączniku 6 PZO, ponieważ wówczas pozostaną tylko wskazaniem do zmiany istniejących studiów i planów zagospodarowania przestrzennego, ale nie będą miały żadnej mocy, dopóki takie zmiany nie zostaną dokonane. W szczególności, zapisy w załączniku nr 6 nie będą mieć żadnej mocy względem decyzji o warunkach zagospodarowania terenu.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Zdaniem tut. organu, zapisy zawarte w planie zadań ochronnych dla przedmiotowego obszaru są wystarczające dla skutecznej ochrony siedlisk i gatunków, dla ochrony których został on powołany. Należy pamiętać, iż cały plan zadań tworzy spójną całość, gdzie każdy z załączników odgrywa ważną rolę w zapewnieniu trwałości właściwego stanu przedmiotów ochrony. Tym samym, dobrze zdiagnozowane i określone zagrożenia, wraz z zaplanowanymi działaniami ochronnymi oraz wskazaniem planistycznymi, stanowią skuteczne narzędzie do zarządzania obszarem gwarantującym zachowanie jego jakości. Pamiętać należy także, iż pojawiające się zagrożenia (m.in. rozwój zabudowy rekreacyjnej nad jeziorami), będą weryfikowane na etapie procedury oceny oddziaływania na obszar Natura 2000, także stanowiącej jeden z elementów narzędzi służących ochronie obszarów cennych przyrodniczo (ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, Dz. U. 2016, poz. 353 z późn. zm.), jak również podlegają przepisom ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, a w szczególności art. 33 (Dz. U. 2015, poz. 1651 z późn. zm.).
5.	Klub Przyrodników	
	Treść uwagi	<i>W tym obszarze rzeczywiście niezbędne są środki ochronne polegające na zapewnieniu odprowadzania ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych lub kanalizacji, niedopuszczania do stosowania oczyszczalni przydomowych. Jeżeli z przyczyn legislacyjnych nie jest możliwe wiążące wprowadzenie takich środków w PZO, to wnosimy o wskazanie potrzeby sporządzenia planu ochrony dla obszaru, w którym będzie można określić „warunki odtworzenia lub utrzymania właściwego stanu przedmiotów ochrony”, odnoszące się do gospodarki wodno-ściekowej.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Przywrócenie do zał. 5 zapisów dotyczących gospodarki wodno-ściekowej nie jest możliwe, z uwagi na to, iż odnoszą się one do zabudowań znajdujących się poza granicami obszaru. W związku z tym wskazanie sposobu eliminacji zagrożeń zewnętrznych, jakimi jest spływ ścieków bytowych w kierunku jeziora, może nastąpić jedynie poprzez umieszczenie odpowiednich zapisów w zał. 6 do zarządzenia, co zostało dokonane w konsultowanym projekcie zarządzenia.
6.	Klub Przyrodników	
	Treść uwagi	<i>Niektóre środki ochronne dla ochrony tego obszaru muszą być zastosowane także poza obszarem. To również jest przesłanka do ustanowienia planu ochrony dla obszaru, w którym będzie można określić odpowiednie warunki (np. dot. nieodmulania kanału Koziego), także adresowane do miejsc i odcinków poza granicami obszaru.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Podejmowanie działań postulowanych w powyższej uwadze nie jest możliwe, gdyż odnosząłyby się one do odcinka kanału Koziego znajdującego się poza granicami obszaru Natura 2000. Zdaniem tut. organu, zapisy zawarte w planie zadań ochronnych dla przedmiotowego obszaru są wystarczające dla skutecznej ochrony siedlisk i gatunków, dla ochrony których został on powołany.
7.	GDOŚ	
	Treść uwagi	Uwaga do obszaru wdrażania działań adresowanych do siedlisk 6410, 6510, 7210, 7230 (zał. 2, pkt. 3): <i>Proszę o doprecyzowanie lokalizacji w sposób umożliwiający identyfikację wymienionych lokalizacji przez każdego spośród adresatów aktu prawnego, np. poprzez</i>

		wskazanie działek ewidencji gruntów, na których występują płaty wymienionych siedlisk.
	Sposób rozpatrzenia	Wskazano działki ewidencji gruntów, na których występują płaty wymienionych siedlisk oraz lokalizację Kanału Koziego.
8.	GDOŚ	
	Treść uwagi	Uwaga do treści działania ochronnego z zakresu uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony, adresowanego do siedliska 7230 oraz gatunku 1903: <i>Sugeruję zmianę formy zapisu, obecnie treść jest niezrozumiała.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Dokonano drobnej korekty zapisu.

W ramach autopoprawki z działań nr 4, 5 i 6 adresowanych do siedlisk przyrodniczych 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*), 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk oraz gatunku 1903 Lipiennik Loesela *Liparis loeselii*, usunięto uzupełnienia dla działań fakultatywnych. Projekty rozporządzeń Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działań objętych programami PROW odpowiadają potrzebom ochrony siedlisk przyrodniczych, będących często przedmiotami ochrony na poszczególnych obszarach, bądź też są zbieżne z tymi potrzebami. Zapis, iż „(...) użytkowanie musi być zgodne z wymogami pakietu (...) ukierunkowanego na ochronę danego siedliska jasno wskazuje, iż nie mogą być to działania wpływające niekorzystnie na siedliska przyrodnicze.

W toku uzgadniania zapisów projektu zmiany zarządzenia, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim w dniu 3 października 2016 r. złożył następujące uwagi:

- 1) Uwaga do zadań nr 1 i 2 : *Proszę o wykreślenie obszaru działania województwa lubuskiego oraz podmiotu odpowiedzialnego za jego wykonanie tj. Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim. Należy zauważyć, iż dla siedlisk 6410 i 7230 w zadaniach nr 5 i 7, zapisano obowiązek ich ekstensywnego użytkowania kośnego lub pastwiskowego, co powinno także eliminować problem sukcesji drzew lub krzewów na tych powierzchniach. Natomiast jeżeli istnieje potrzeba usunięcia podrostów drzew i krzewów ze wskazanych powierzchni (pomimo zapewnienia ich użytkowania rolnego), to należy rozszerzyć zakres działania ochronnego w zad. 5 i 7 o przedmiotowy zakres*

Zgodnie z powyższym wskazaniem wykreślono z zadań 1 i 2 obszar działania województwa lubuskiego oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim. Ponieważ zadanie nr 2 dotyczyło wyłącznie płatów siedliska 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk oraz siedliska gatunku 1903 Lipiennik Loesela *Liparis loeselii*, położonych w województwie lubuskim, wykreślono zadanie ze zmienianego załącznika. Wykreślenie działania spowodowało zmianę numeracji pozostałych zadań.

Pozostawiono natomiast zadanie 1, gdzie dla czterech płatów siedliska 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*), położonych w województwie zachodniopomorskim, zaplanowano usunięcie nalotu i podrostu drzew oraz krzewów. Realizacja tego zadania jest niezbędna w celu przywrócenia otwartego charakteru terenu, i tym samym umożliwienia ekstensywnego użytkowania łąk, w obrębie których położone są płaty siedliska. Konieczność wykonania zadania wynika z dokumentacji planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Kozie PLH320010.

Ponadto w obszarze wdrażania uzupełniono zapis, poprzez wprowadzenie łącznej powierzchni płatów siedliska położonych w granicach działek nr nr: 453/3 i 453/4, 468/1, 466, 465, 462, 461 obrębu Ławy gm. Myślibórz.

- 2) Uwaga do zadania nr 3: *Zadanie w swej obecnej treści, ustanawia zakaz co do możliwości wykonywania działań statutowych przez podmiot odpowiedzialny za utrzymanie we właściwym stanie urządzenia wodnego Kanał Kozi. Przyjęcie takiego rozwiązania, może potencjalnie naruszyć zakres planu zadań ochronnych o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody, stanowiąc podstawę do uchylenia zarządzenia na etapie jego kontroli przez Ministra Środowiska. Warto dodać, iż w sytuacji uzasadnionej potrzeby spowolnienia odpływu wód z obszaru, należy rozważyć możliwość zaplanowania działania ochronnego obejmującego np. budowę zastawek lub innych elementów wzmacniających zdolność retencyjną obszaru.*

Jak wynika z art. 28 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody, podstawowym celem sporządzania i ustanawiania planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 jest utrzymanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których wyznaczono obszar Natura 2000. Aby umożliwić realizację tego celu (wynikającego również z przepisów Dyrektywy Siedliskowej), ustawodawca przewidział możliwość określania w planie zadań ochronnych, rozmaitych działań ochronnych wskazując ich przykłady w art. 28 ust. 10 pkt 4. Użycie w tym punkcie przez ustawodawcę zwrotu „w szczególności” oznacza, że ustawodawca nie wyklucza możliwości planowania działań innych niż te, które zawierają się w pojęciach „ochrona czynna”, „monitoring stanu przedmiotów ochrony”, „monitoring realizacji celów...”, „uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiotach ochrony” i „uzupełnienie stanu wiedzy o uwarunkowaniach ochrony przedmiotów ochrony”.

Podczas tworzenia dokumentacji planu zadań ochronnych zidentyfikowano zagrożenie polegające na odmulaniu zarośniętych rowów melioracji szczegółowej doprowadzające do wysychania niektórych płatów siedliska 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk oraz zagrożenie polegające na obniżeniu się poziomu wód w przypadku odmuleń i konserwacji „Koziego rowu” („Kanału Koziego”), które negatywnie wpływa na siedlisko 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic *Charetea*, a także powoduje przesychanie płatów siedliska 7210* Torfowiska nakredowe (*Cladietum marisci*, *Caricetum buxbaumii*, *Schoenetum nigricantis*). Ponieważ dla siedlisk 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) oraz 6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) nie zidentyfikowano tego typu zagrożeń, należało wykreślić je z kolumny „Przedmiot ochrony”.

Minister Środowiska analizując treść działania, wskazał jedynie na uchybienie dotyczące wykraczania realizacji działania poza granice obszaru Natura 2000. Jednakże uwzględniając uwagę RDOŚ Gorzów Wlkp., przeformułowano część działania poprzez zastąpienie wyrażenia „zaniechanie odmulania” na „dopuszczanie do naturalnych procesów zarastania i zamulania”.

- 3) Uwaga do zadań nr 9,10 i 12: *W kolumnie „obszar wdrażania” proszę o zastąpienie sformułowania „wszystkie płaty siedliska” na treść: „w granicach obszaru”. Ustanowienie obowiązku badań wszystkich płatów siedlisk, po pierwsze nie znajduje uzasadnienia w metodyce GIOŚ, a po drugie generuje nieuzasadnione koszty monitoringu.*

Na podstawie ww. uwagi dokonano zmiany zapisu w kolumnie „obszar wdrażania”.

Po zakończeniu etapu opracowywania projektu zmiany zarządzenia w sprawie PZO, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, wykonując dyspozycję określoną przepisem art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody oraz art. 39 ustawy OOS, obwieszczeniem z dnia, znak:, podał do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do konsultacji społecznych sporządzonego projektu zarządzenia zmieniającego plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Kozie PLH320010, zgodnie z czynnościami określonymi w art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy OOS. Na etapie procedury konsultacji społecznych, wpłynęło pism zawierających uwag i wniosków ze strony następujących podmiotów:

Szczegółowe informacje o sposobie rozpatrzenia wszystkich uwag znajdują się w tabeli poniżej:

- Projekt z dnia 06.02.2017 r.-

L.p. .	Podmiot zgłaszając y	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi

Projekt zarządzenia został uzgodniony, w trybie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie przez Wojewodę Lubuskiego pismem z dnia 2017 r., znak: oraz przez Wojewodę Zachodniopomorskiego pismem z dnia 2017 r. znak: